

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
SERVICIUL NAȚIONAL DE EVALUARE ȘI EXAMINARE

Programa pentru studiul limbii italiene în liceele bilingve (clasele a XI și a XII-a)

Premiza

În cei doi ani ai claselor a XI-a și a XII-a, educația pentru literatură ocupă o poziție centrală și are drept scop îmbogățirea adusă de limba literară atât în ceea ce privește competențele lingvistice cât și cunoștințele de cultură și civilizație italiană

Studiul și analiza textului literar ajută la:

- Îmbogățirea cunoștințelor generale
- Încadrarea operelor în contextul istoric
- Reflecția asupra conceptului de text literar și asupra tipurilor de texte
- Efectuarea unei cercetări științifice a criticii aferente, a raporturilor între literatură și societate, între literatură și alte manifestări artistice.

Asadar, spațiul alocat consolidării și îmbogățirii educației lingvistice, trebuie să fie strâns legat de munca pe text, ținându-se cont de pluralitatea punctelor de plecare aplicative intrinseci ale dimensiunii textuale.

Finalități

În sectorul abilităților lingvistice:

- Dezvoltarea și consolidarea capacității de a folosi limba în recepționarea și în producția orală și scrisă în funcție de o dimensiune propriu-zis textuală și îmbogățirea vocabularului.
- Deprinderea obișnuinței de a citi ca mijloc de neînlocuit pentru a ajunge la extinse domenii ale cunoașterii, pentru a satisface exigențele personale în cultură, pentru desăvârșirea capacității de a reflecta și pentru o cât mai mare participare la realitatea socială

În sectorul de reflecție asupra limbii:

- Dezvoltarea și consolidarea unei metode riguroase de analiză a limbii, pentru a surprinde raporturile dintre limba, gândire și comportament uman, în afara de a recunoaște în limba marturiile întâmplărilor istorice și culturale.

În sectorul educației literare:

- Desăvârșirea, prin apropierea de texte literare și prin experiența analizei directe efectuată asupra lor, unui interes specific pentru operele italiene și literare.
- Deprinderea unei perspective interculturale, cu o atenție sporită asupra dimensiunii europene, prin intermediul descoperirii literaturii ca reprezentare de sentimente și situații universale.

Obiective de invatare

Abilitati lingvistice

In ceea ce priveste **receptarea mesajului oral** (ascultare) elevul, dupa ce a depasit nivelul intelegerii globale si generale a textului altcuiva, trebuie sa fie in stare:

- Sa recunoasca nucleeele conceptuale si organizarea textului, mai ales in expunerile cu tema
- Sa deduca in mod corect punctul de vedere si scopurile emitatorului

In ceea ce priveste **producerea mesajului oral** (vorbit) elevul trebuie sa fie in stare :

- Sa planifice si sa-si organizeze propriul discurs tinand cont de diferitele scopuri ale mesajului si de timpul pus la dispozitie
- Sa aleaga in mod potrivit registrul lingvistic si elementele ce confera discursului coerenta

In ceea ce priveste **receptarea mesajului scris** (lectura) elevul trebuie sa fie in stare:

- Sa efectueze lecturi diversificate, avand in vedere scopuri diferite, precum obtinerea de date si informatii, parcurgerea sumara, intelegerea globala si cea aprofundata, folosirea textului pentru studiu.
- Sa identifice structurile diverselor tipuri de texte
- Sa foloseasca propriile cunostinte pentru a deduce si a argumenta
- Sa imbine informatiile textului cu cele provenite din alte surse
- Sa stabileasca aspectele fonice, prozodice si ale directiei comunicative in lectura cu voce tare.

In ceea ce priveste **productia scrisa** (scrierea) elevul trebuie sa fie in stare:

- Sa realizeze forme de scriere diverse in raport cu folosirea, functiile si situatiile comunicative (diferenta dintre scrierea pentru uz personal si aceea cu difuzare mai ampla care cere o planificare atenta)
- Sa foloseasca in mod inteligent si corect informatii si modele de scriere din alte texte

Reflectie asupra limbii

Obiectivele reflectiei asupra limbii au finalitati atat aplicative, cat si cognitive, si elevul trebuie sa fie capabil sa:

- Analizeze limba italiana legand fenomenele si stabilind comparatii intre elementele fundamentale ale limbii italiene si intre acelea ale limbii materne si ale altor limbi straine.
- Recunoasca diverse utilizari pe care le au structuri lingvistice in diferite tipuri de texte.
- Surprinda raportul intre traditiile lingvistice, cele culturale si problemele societatii relevand aspectele istoriei limbii si ale varietatii lingvistice.

Educatie literara

Elevul trebuie sa fie capabil sa:

- Recunoasca aspectele formale ale textului literar, ordinea interna a constructiei, alegerile lingvistice si, in poezie, trasaturile ritmice si prozodice si configuratia grafica.
- Surprinda raportul intre opera literara si contextul cultural si istoric general, efectuand si legaturi si confruntari cu realitatea istorico-culturala europeana si a propriei tari.
- Furnizeze, pe baza elementelor textuale si contextuale, o interpretare complexa si metodologica a textului.
- Formuleze pareri motivate care sa puna in evidenta raportul dintre mesajul operi, sensibilitatea estetica a cititorului si experienta sa culturala.

Continuturi

Educatie lingvistica

- Practicarea lecturii (libera si directa, dar si cea condusa si organizata, extinsa catre textele non literare si care munca de consultare a textelor)
- Practicarea expunerii orale a diferitelor subiecte pentru a indeplini cerintele complexitatii, caracteristicii si corectitudinii formale a discursului
- Practicarea comentarii orale (chiar si dupa parametrii fixati in prealabil)
- Practicarea scrierii in prealabil (recurgerea la tehnicile documentarii si cercetarii)
- Exerciții de constructie de planuri si de fise
- Practicarea scrierii (elaborarea in diferite scopuri si cu diverse functii a unei serii de teste):
  - Practicarea traducerii
  - Rezumate (chiar si dupa parametrii de spatiu si/sau timp)
  - Parafraze
  - Fise de lectura
  - Recenzii sau comentarii cu note interpretative
  - Teste argumentative si de examen critic de pagini literare
  - Compuneri cu dezvoltarea unor subiecte in mod coerent si complet
  - Analiza de texte (parcursul tematic al autorului, contextul istoric al apartenentei, identificarea elementelor formale, stilistice si de gen)
  - Elaborari creative
  - Cercetari si studii aprofundate pe teme captivante si motivante
  - Cercetari si studii aprofundate pe teme captivante si motivante
- Practica scrierii ulterioare (controlul si corectarea textelor produse)

Opere, autori si curente

In ceea ce priveste continuturile, educatia literara considera esentiala centralizarea textului si prioritara calitatea fata de cantitatea textelor parcurse. Va fi favorizata alegerea de texte din autori reprezentativi ai literaturii italiene. Intr-o asemenea alegere va trebui insa, sa se tina cont si de interesele si motivatiile culturale ale elevilor, precum si de

obiectivele mai ample si organice ale educatiei lingvistice si literare, ai carei interpreti sunt profesorii, in baza programei. Prin aceasta alegere, trebuie propus un orizont cultural amplu, integrat in literatura europeana. In ceea ce priveste parcursurile, aceasta ar putea fi de gen, tematice sau istorico-culturale; la acestea trebuie adaugat chiar si un parcurs de ordine cognitiv care sa analizeze intregul problemelor pe care prin intermediul operei sale, autorul le pune in evidenta prin propria viziune asupra lumii si asupra vietii. Este indicata lectura individuala pentru fiecare an, acordandu-se elevului posibilitatea alegerii cel putin a unei opere integrale, dintr-o lista propusa in acest scop de catre profesor

Cls. a XI - a

Selectia operelor, autorilor si a curentelor fundamentale indicate pantru studiu

- Referirea succinta la originile limbii si literaturii italiene; Francesco D'Assisi (Il cantico di Frate Sole)
- Perioada comunala in Italia: Scoala Siciliana, Dulcele Stil Nou, Dante Alighieri (La Divina Commedia, Inferno, canti I, V, ,XXVI; Purgatorio: canto XXXIII); Francisco Petrarca (Il Canzoniere: cel putin 3 poezii); Giovanni Boccaccio (Il Decameron: nuvelele Chichibio e la gru, Melshisedec e Saladino, Frate Cipolla, Andreuccio da Perugia, Elisabetta da Messina)
- Perioada umanist-renascentista; (Machiavelli, Il Principe: capitolul XV; Ariosto, Orlando Furioso: Astolfo sulla luna)
- Contrareforma si barocul
- Originea stiintei moderne, Galileo Galilei
- Arcadia, Iluminismul, Clasicismul si Preromantismul, ,gandirea reformatoare a fratilor Verri si Beccaria; reforma teatrului; (Goldoni, La locandiera; Foscolo, I Sepolcri: fragmente la alegere)

Cls. a XII-a

Selectia operelor, autorilor si a curentelor fundamentale indicate pantru studiu

- Romantismul si Risorgimento; (Leopardi, doua idile la alegere, Operette morali: Il dialogo di un venditore di almanacchi e di un passeggero; Manzoni, fragmente din I Promessi Sposi)
- Verismul; (Verga, o nuvela la alegere dintre: La Roba, Rosso Malpelo, La lupa)
- Decadentismul; (D'Annunzio, La pioggia nel pineto sau La sera fiesolana; Pascoli, Arano, X Agosto, Gelsomino notturno, L'assiolo)
- Svevo, fragmente din La coscienza di Zeno
- Pirandello, fragmente din Il fu Mattia Pascal, o nuvela la alegere din: La patente, La giara, Il treno ha fischiato, fragmente dintr-o piesa de teatru la alegere
- Poezia sec. XX; (Saba, trei poezii la alegere; Ungaretti, cinci poezii la alegere; Montale, cinci poezii la alegere)
- Proza narativa a sec. XX, ,teme si curente
  - Marile drame ale Europei in sec. XX
  - Psihologia omului modern

○ Pozitia intelectualului in societate

(Se recomanda fragmente din romane la alegere dintre: Moravia, Gli indifferenti sau La Ciociara; Vittorini, Uomini e no sau Conversazione in Sicilia; Maronte, La Storia; Tozzi, Tre croci; Buzzati, ,Il deserto dei tartari; Sciascia, Il giorno della civetta; Calvino, Il barone rampante; Bassani, Il giardino dei Finzi-Contini)

Notă: Pregătirea candidaților și elaborarea subiectelor pentru examenul de bacalaureat 2007 se vor realiza în conformitate cu prevederile prezentei programe de bacalaureat și a programelor școlare în vigoare. Manualul școlar este doar unul dintre suporturile didactice utilizate de profesori și de elevi în predare-învățare, conținutul acestuia fiind valorificat în funcție de specificările din prezenta programă de bacalaureat și din programa școlară corespunzătoare filierei / profilului / specializării.